

КОНСПЕКТ РОДУ *MELILOTUS* (FABACEAE) ФЛОРИ УКРАЇНИ

К л ю ч о в і с л о в а: вид, лектотип, неотип, протолог, *Melilotus*, Fabaceae, Україна

У статті наводяться дані, отримані в результаті критичного вивчення роду *Melilotus* Mill. флори України. На основі власних досліджень, аналізу гербарних матеріалів і опрацювань роду у вітчизняних і зарубіжних таксономічних виданнях [1—4, 6—13] ми переглянули видовий склад роду та вдосконалили його систему, описавши дві нові секції, три підсекції та чотири ряди. Встановлено, що у флорі України нараховується 10 видів роду, один із них (*M. polonicus* L.) поданий за літературними даними, оскільки його тут не знаходили ще з XIX ст. Лише за гербарними зразками відомий також *M. altissimus* Thuill.

Рід **Буркун** — *Melilotus* Mill.

1754, Gard. Dict., Abridg. ed. 4: 876.— *Trifolium* (*Melilotus*) L. 1753, Sp. Pl.: 764

Лектотип: *M. officinalis* (L.) Pall.

Ключ для визначення видів роду *Melilotus* Mill. флори України

1. Прилистки всіх листків при основі розширені, надрізано-зубчасті. Листочки з країв із дрібними, гострими, колючими зубцями. Квітки світло-жовті 3. *M. dentatus*

— Прилистки при основі вузькі, шилуваті, цілісні, рідше із зубцями або надрізані тільки в нижніх листків. Листочки цілокраї або з неколючими (крім *M. altissimus*) зубцями. Квітки білі або жовті різних відтінків 2

2. Грона рідкі, квітконіжки 3—5 мм завд., довші за чашечку 3

— Грона густі, квітконіжки 0,5—2,0 мм завд. (у *M. tauricus* — 2—3 мм), коротші за чашечку або рівні з нею 5

3. Грона багатоквіткові (30—50 квіток), квітки 2,5—3,5 мм завд., білі. Чашечка 1,0—1,3 мм завд., гола 5. *M. wolgicus*

— Грона 4—18 (20)-квіткові, квітки 4—6 мм завд., світло-жовті. Чашечка більша, 2,0—4,5 мм завд., опушена 4

4. Чашечка 3,0—4,5 мм завд. Віночок у 1,5 раза й менше довший за чашечку. Боби 4—7 мм завд., широкояйцеподібні або яйцеподібні 6. *M. arenarius*

— Чашечка 2—3 мм завд. Віночок у 2 рази довший за чашечку. Боби 7—8 мм завд., довгасті 7. *M. polonicus*

5 (2). Квітки білі 6

— Квітки жовті різних відтінків 7

6. Зав'язь і молоді боби опушені, стиглі боби голі, 4—8 мм завд. Поверхня боба впоперек складчаста. Квітки 5—7 мм завд., на квітконіжках 2—3 мм завд. Прилистки нижніх листків цілісні, без зубців 8. *M. tauricus*

— Зав'язь, молоді та стиглі боби (3,0—3,5 мм завд.), голі. Поверхня боба ямчасто-зморшкувата. Квітки 3,5—5,0 мм завд., на квітконіжках 1,0—1,5 мм завд. Прилистки нижніх листків із зубцями 2. *M. albus*

7 (5). Рослини однорічні, до 50 см завв. Чашечка широкодзвоникувата, з різко вираженими кілюватими жилками вздовж зубців. Боби майже кулясті, 2—4 мм у діам. 8

— Рослини дворічні, до 150 (200) см завв. Чашечка широкодзвоникувата з помітними, але нерірко кілюватими жилками вздовж зубців. Боби широкоеліптичні, ромбічно-широкоеліптичні або еліптичні, 3—6 мм завд. 9

8. Квітки на осі суцвіття розміщені зближеними кільцями, складеними з кількох квіток, тому грона дуже густі, щільні, 0,8—3,0 см завд., при плодах до 5 см завд. Квітки 2—3 мм завд., блідо-жовті, звислі. Боби до 2 мм завд., на верхівці тупі, з коротеньким носиком, як і зав'язь, голі, повислі 9. *M. indicus*

— Квітки на осі суцвіття розміщені кільцями із 2—3 квіток, тому грона не такі густі, 1—3 см завд., при плодах до 5 см завд. Квітки 4—5 мм завд., блідо-жовті, горизонтально відхилені від осі суцвіття. Боби 2,5—4,0 мм завд., на верхівці загострені з шилувато-конічним носиком 0,5—1,0 мм завд., на прямих плодоніжках, спрямовані косо вго-

ру або розміщені горизонтально до осі суцвіття. Зав'язь і молоді боби опушені, стиглі — голі або майже голі10. *M. spicatus*

9 (7). Боби широкоеліптичні або нерівнобоко ромбічно-широкоеліптичні, 3,5—6,0 мм завд., як і зав'язь, опушені, невиразно сітчасто-зморшкуваті. Листочки з країв із гострими, колючими зубцями, голі. Квітки золотисто-жовті 4. *M. altissimus*

— Боби еліптичні, 3—5 мм завд., як і зав'язь голі, впоперек-зморшкуваті. Листочки з країв нерівнозубчасті, зубці неколючі. Квітки жовті 1. *M. officinalis*

Підрид 1. *Melilotus*. — *Melilotus* Mill. subgen. *Eumelilotus* O.E. Schulz, 1901, Bot. Jahrb. **29**, 5: 682.

Дворічні (у *M. albus*, *M. officinalis*, *M. dentatus*, *M. suaveolens* відомі однорічні форми) стрижнево-кореневі рослини 30—200 (250) см заввишки. Боби яйцеподібні, еліптичні, довгасті. Насіння гладеньке або невиразно дрібногорбочкувате.

Тип: лектотип роду.

Секція 1. *Melilotus* — *Melilotus* Mill. subgen. *Eumelilotus* sect. *Coelorytis* O.E. Schulz, 1901, Bot. Jahrb. **29**, 5: 682, p. p.

Грона густі, при плодах видовжені. Квітконіжки коротші за чашечку або рівні з нею. Віночок білий або жовтий. Боби еліптичні, яйцеподібні, голі або опушені (в *M. altissimus*).

Тип: лектотип роду.

Підсекція 1. *Melilotus*

Боби еліптичні, яйцеподібні, на верхівці тупуваті, впоперек-зморшкуваті або сітчасто-зморшкуваті, голі, на спинці без кіля. Прилистки ланцетні, шилуваті, на верхівці довгозагострені, цілісні, в нижніх листків часто зубчасті. Листочки обернено-яйцеподібні, широкояйцеподібні або довгасті, з країв зубчасті, неколючі. Насіння гладеньке, з пятами або невиразно дрібногорбочкувате.

Тип: лектотип роду.

Ряд 1. *Melilotus*

Боби впоперек-зморшкуваті.

Тип: лектотип роду.

1. *Melilotus officinalis* (L.) Pall. 1776, Reise, 3: 537; Бобр. 1941, Фл. СССР, **11**: 180; Вісюл. 1954, Фл. УРСР, **6**: 375; A. Hansen, 1968, Fl. Europ. **2**: 149; Бобр., 1987, Фл. европ. части СССР, **6**: 179. — *Trifolium officinalis* L. 1753, Sp. Pl.: 765. — *Melilotus arvensis* Wallr. 1822, Sched. Crit.: 391; Ledeb. 1831, Fl. Alt. **3**: 254. — **Б. лікарський (б. жовтий).**

Вид описаний із Європи (за протологом: «Habitat in Europae campestribus»). — Лектотип: «Herb. Burser XVIII (2): 64 (UPS)» [Sales & Hedge, 1993, *Anales Jard. Bot. Madrid*, 51: 173].

— На луках, узліссях, степах і степових схилах, пасовищах, узбіччях доріг, рудеральних місцях, як бур'ян на полях. — Звичайно по всій Україні. — Загальне поширення: Атл., Ц., Пд., Сх. Європа, Середз., Кавказ, М. Аз., Іран, Дж.-Кашг., Тібет, Зах. і Сх. Сибір (південь), Серед. Азія.

Ряд 2. *Albae* Krytzka, ser. nov.

Legumina reticulato-nervosa.

Турус: *M. albus* Medik.

Боби сітчасто-зморшкуваті.

Тип: *M. albus* Medik.

2. *Melilotus albus* Medik. 1787, Vorl. Chrupt. Phys.-Ökon. Ges. **2**: 382; Бобр. 1941, Фл. СССР, **11**: 181; Вісюл. 1954, Фл. УРСР, **6**: 376; A. Hansen, 1968, Fl. Europ. **2**: 149; Бобр., 1987, Фл. европ. части СССР, **6**: 179. — **Б. білий.**

Lectotype: Linn. 930-5, macrofische. [Sales & Hedge, 1993, *Anales Jard. Bot. Madrid*, 51: 172].

— На луках, узліссях, степах і степових схилах, пасовищах, узбіччях доріг, рудеральних місцях, як бур'ян у посівах. — Звичайно по всій Україні. — Загальне поширення: Європа, Середз., Кавказ, Зах. і Сх. Сибір, Сер. Азія, як занесена або інтродукована рослина в багатьох позатропічних країнах.

Підсекція 2. *Dentatae* Krytzka, subsect. nov. — *Melilotus* Mill. ser. *Dentatae* Talovina, 2011, Автореф.: Род *Melilotus* Mill. во фл. Росс. сопр. стран: 9, nom. inval., descr. ross.

Legumina late elliptica (interdum fere rhomboidea), a dorso carinata, reticulato-nervosa, glabra. Stipulae triangulari-lanceolati, apice longeacutati, basi dilatati, dentati. Foliola elliptica, oblongo-elliptica, oblonga, lineari-oblonga, margine acute-denticulata, subtus oblique-nervosum. Semina glabra.

Турус: *M. dentatus* (Waldst. et Kit.) Pers.

Боби широкоеліптичні (іноді майже ромбічні), з кілем на спинці, сітчасто-зморшкуваті, голі. Прилистки трикутно-ланцетні, на верхівці довгозагострені, при основі розширені, зубчасті. Листочки еліптичні, довгасто-еліптичні, довгасті, лінійно-довгасті, з країв дрібно-гострозубчасті, колючі, зісподу косо-жилкуваті. Насіння гладеньке.

Тип: *M. dentatus* (Waldst. et Kit.) Pers.

3. *Melilotus dentatus* (Waldst. et Kit.) Pers. 1807, Syn. Pl. **2**: 348; Бобр. 1941, Фл. СССР, **11**: 178; Вісюл. 1954, Фл. УРСР, **6**: 374; A. Hansen, 1968, Fl. Europ. **2**: 149; Бобр., 1987, Фл. европ. части СССР, **6**: 179. —

Trifolium dentatum Waldst. et Kit. 1802, Descr. Icon. Pl. Rar. Hung. 1: 41. — *Melilotus brachystachys* Bunge, 1847, Arb. Naturf. Ver. Riga, 1, 2: 219. — **Б. зубчастий.**

Вид описаний із Румунії (за протологом: «Habitat in Banatu ad Versetz»).

— На солонцях, засолених луках, днищах балок, пасовищах і узбіччях доріг. — Спорадично в лісостепових і степових районах України: ЛЛс (Кв, См, Чн, Хк, Пл), ХЛс (Хк), ПЗС (Од, Мк), ЛЗЛс (Дц), ЛЗС (Дц), ПС (Хс). — Загальне поширення: Атл., Ц., Пд. (Середз.), Сх. Європа (півд.), Кавказ, Зах. і Сх. Сибір, Сер. Азія.

Підсекція 3. *Altissimae* Krytzka, subsect. nov. — *Melilotus* Mill. ser. *Altissimae* Talovina, 2011, Автореф.: Род *Melilotus* Mill. во фл. Росс. сопр. стран: 9, nom. inval., descr. ross.

Legumina inaequilateraliter elliptica, brevi rostrata, indistincte reticulato-nervosa, rigide appresse pilosa, carinus nullis. Stipulae subulati, integri, ad folia inferior interdum basi 1—2 brevi dentati. Folioli obovati, oblongi, lineari-oblongi, marginis remote spinosodentati, glabri. Semina leve, matura — indistincte tuberculata.

Typus: *M. altissimus* Thuill.

Боби нерівнобоко-еліптичні з коротким носиком, невиразно сітчасто-зморшкуваті, опушені жорсткими притиснутими волосками, без кілю на спинці. Прилистки шилуваті, цілокраї, в нижніх листків іноді з 1—2-ма короткими зубцями при основі. Листочки оберненояйцеподібні, довгасті, або лінійно-довгасті, з країв віддалено колючозубчасті, голі. Насінини лискучі, достиглі — невиразно горбочкуваті.

Тип: *M. altissimus* Thuill.

4. *Melilotus altissimus* Thuill. 1800, Fl. Env. Paris, ed. 2: 378; Бобр. 1941, Фл. СССР, 11: 184; Вісюл. 1954, Фл. УРСР, 6: 380; А. Hansen, 1968, Fl. Europ. 2: 149; Бобр., 1987, Фл. европ. части СССР, 6: 181. — *M. macrorrhizus* Pers. 1807, Syn. Pl. 2: 348. — **Б. високий.**

Вид описаний із околу Парижа у Франції (за протологом: «a Montmorency»).

Neotype: [France, Paris] Montmerency, *Boivin* [Herb. de France, donné par M. le Grenier en 1875 (P)] [Sales & Hedge, 1993, *Anales Jard. Bot. Madrid*, 51: 172].

На вологих луках, при берегах річок, у лісах, біля доріг. — Зрідка, як занесена або культивована раніше рослина, в західних лісових районах і Лісостепу: ПрЛ (Чц), ЗЛс (Кам'янець-Подільський), ПЛс (Вн), ХЛс (Хк). — Загальне поширення: Ц., Атл.,

Сх. (Пн., занесене, Лад.-Ільм., занесене, Волз.-Кам.: півд., Молдова, Заволз., Нижн.-Волз.) Європа, Середз.

Примітка. Вид відомий за гербарними зразками, нових відомостей про його сучасне поширення немає. До складу підсекції входить також *M. hirsutus* Lipsky.

Секція 2. *Wolgicae* Krytzka, sect. nov. — *Melilotus* Mill. sect. *Polonica* Talovina, 2011, Автореф.: Род *Melilotus* Mill. во фл. Росс. сопр. стран: 9, nom. inval., descr. ross.

Racemi rari, fructiferi elongati. Pedicelli calyxo longiori. Corolla alba vel pallide lutea. Legumina oblonga, oblongo-rhomboidea, inaequilateralis oblonga, apice obtusa, breviter rostrata, reticulato-nervosa, glabra.

Typus: *M. wolgicus* Poir.

Грона рідкі, при плодах видовжені. Квітковіжки довші за чашечку. Віночок білий або блідо-жовтий. Боби довгасті або довгасто-ромбічні, нерівнобоко-довгасті, на верхівці притуплені, з коротким носиком, сітчасто-зморшкуваті, голі.

Тип: *M. wolgicus* Poir.

5. *Melilotus wolgicus* Poir. 1814, in Lam. Encycl. Méth. Bot., Suppl. 3: 648; Бобр. 1941, Фл. СССР, 11: 182; Вісюл. 1954, Фл. УРСР, 6: 377; А. Hansen, 1968, Fl. Europ. 2: 149; Бобр., 1987, Фл. европ. части СССР, 6: 181. — *Trifolium ruthenicum* M. Vieb. 1819, Fl. Taur.-Sauc. 3: 506. — *Melilotus ruthenicus* (M. Vieb.) Ser. 1825, in DC., Prodr. 2: 186. — **Б. волзький.**

Вид описаний із Поволжя (за протологом: «Sur les bords du Wolga»).

— На степових і кам'янистих схилах, у долинах степових річок, на солонцюватих луках, пісках, узбіччях доріг. — На сході Лісостепу і Степу: ХЛс (Хк), ДЛс (Дц), ПЗЛс (Дн), ЛЗЛс (Дц), ПЗС (Дн, Мк, Хс), ЛЗС (Хс). — Загальне поширення: Ц., Сх. (як занесене в Дв.-Печ., Прибалтиці, Лад.-Ільм., Верх.-Волз.; Волз.-Дон., Дніпр., Причорн., Нижн.-Дон., Заволз., Нижн.-Волз.), Кавказ (Передкавк.), Зах. Сибір (півд.), Сер. Азія (зах).

6. *Melilotus arenarius* Grecescu, 1909, Consp. Fl. Roman. Suppl.: 198, tab. 2.; В. Клоков, 1967, Укр. ботан. журн. 24, 1: 76; А. Hansen, 1968, Fl. Europ. 2: 149; Крицкая, 1987, Опред. высш. раст. Украины: 187; Бобр. 1987, Фл. европ. части СССР, 6: 181. — **Б. піщаний.**

Вид описаний із Добруджі в Румунії (за протологом: «In arenis mobilibus regionis maritimae. Ad Mare Nigrum in Dobrogea, inter Tuzla et Tekirghiol»).

— На пісках, дюнах, піщаних косах, по літоралі Чорного моря. — На крайньому заході Степу: ПЗС (Од. обл., Кілійська дельта Дунаю, коса Східна; с. Приморське Татарбунарського р-ну; с. Сергіївка Білгород-Дністровського р-ну). — Загальне поширення: Ц. (півд.-сх.), Сх. (Молдова, півд.-захід. Причорномор'я) Європа, Середз. (Балканський п-ів: півн.-сх.).

Примітка. У 1990-х роках О.Ю. Уманець знаходила вид на території Чорноморського біосферного заповідника, на піщаній літоралі Чорного моря поблизу Залізного Порту, де він траплявся разом із *M. albus* Medik. Тепер *M. arenarius* там не росте.

7. *Melilotus polonicus* (L.) Pall. 1776, Reise, 3: 537; Бобр. 1941, Фл. СССР, 11: 183; Вісюл. 1954, Фл. УРСР, 6: 379; А. Hansen, 1968, Fl. Europ. 2: 149; Бобр., 1987, Фл. европ. части СССР, 6: 181; Пачоский, 2008, Херсонская флора, 2: 261. — *Trifolium polonicum* L. 1753, Sp. Pl.: 765. — *Melilotus rariflorus* Ledeb. 1831, in Eichw. Pl. Nov. Casp.-Cauc. 1: 7. — *M. caspius* Grun. 1867, Bull. Soc. Nat. Moscou, 40, 4: 418. — **Б. польський, б. каспійський.**

Вид описаний із Польщі (за протологом: «Habitat in Polonia»). — Лектотип: «Herb. Linn. No. 930.4 (LINN)» [Lassen, 1997 / Turland & Jarvis (ed.), Taxon, 46: 481].

— На пісках і в піщаних степах. — Наводиться за даними М.К. Срединського (1872—1873) для Правобережного Злакового степу (ПЗС): Херсонська обл., на піщаному острові в гирлі Дніпра коло Херсона. — Загальне поширення: Сх. Європа (Причорн. (?), Нижн.-Волз.), Кавказ (сх.), Сер. Азія (півн.-зах.).

Примітка. Незважаючи на те, що вид описаний із Польщі, там він не росте, а лише тривалий час культивувався, звідки, очевидно, К. Ліннеєм був отриманий гербарний зразок для опису (Бобров, цит. м.). Для флори Причорномор'я *M. polonicus* уперше навів М.К. Срединський (цит. за Пачоским, 2008). Достовірність визначення гербарного матеріалу М.К. Срединського була перевірена й підтверджена монографом роду *Melilotus* О.Е. Шульцем (О.Е. Schulz). Сучасних відомостей про існування вказаного виду на піщаному острові Дніпровського лиману й узагалі в пониззі Дніпра немає. Свого часу Й.К. Пачоский [5] кілька разів відвідував цей острів, але *M. polonicus* там не знаходив. Тому можна вважати, що вид сюди був занесений, деякий час тут зростає, але потім зник, можливо, через конкуренцію з поширеним там *M. albus* Medik. За ознаками морфотипу *M. polonicus* виявився цілком ідентичним із *M. caspius* Grun., який із пісків узбережжя Каспійського моря описав Л.Ф. Грунер.

Секція 3. *Tauriae* Krytzka, sect. nov.

Racemi densi, fructiferi elongati. Pedicelli cum calyx brevior vel aequalis. Corolla alba. Legumina oblongo-elliptica, oblonga, apice acutata, tenuiter rostrata, transverse plicata, pubescentibus vel fructus

immaturi pubescentibus, maturi — glabra. Semina parvituberculata.

Типус: *M. tauricus* (M. Bieb.) Ser.

Грона густі, при плодах видовжені. Квітконіжки коротші за чашечку або рівні з нею. Віночок білий. Боби довгасто-еліптичні, довгасті, з прямим тонким носиком, упоперек-складчасті, опушені або молоді опушені, стиглі — голі. Насіння дрібногорбчुकвате.

Тип: *M. tauricus* (M. Bieb.) Ser.

8. *Melilotus tauricus* (M. Bieb.) Ser. 1825, in DC. Prodr. 2: 188; Бобр. 1941, Фл. СССР, 11: 188; Вісюл. 1954, Фл. УРСР, 6: 381; Чернова, 1960, в Е. Вульф, Фл. Крыма, 2, 2: 148; А. Hansen, 1968, Fl. Europ. 2: 149; Бобр., 1987, Фл. европ. части СССР, 6: 182. — *Trifolium tauricum* M. Bieb. 1819, Fl. Taur.-Cauc. 3: 506. — *Melilotus besserianus* Ser. 1825, in DC., l.c.: 188. — *M. plicatus* Steven ex Ser. 1825, in DC., l.c.: 188. — *M. imbricatus* Ser. 1825, in DC., l.c.: 188. — **Б. кримський.**

Вид описаний із Криму (за протологом: «in Tauriae meridionalis»).

На сухих кам'янистих схилах, у світлих лісах, серед заростей чагарників, у садах і виноградниках. — У Криму (ПБК, окол. Керчі та Сімферополя), ПС (Хс: Генічеський р-н, Ново-Олексіївка). — Загальне поширення: Сх. Європа (Молдова, Причорн., Крим), М. Азія.

Примітка. Крім *Melilotus tauricus*, до складу секції входить також *M. bicolor* Boiss. et Bal.

Підрид 2. *Micromelilotus* О.Е. Schulz, 1901, Bot. Jahrb. 29, 5: 683.

Однорічні невисокі рослини 10—50 см завв. Квітконіжки коротші за чашечку. Боби кулясті, майже кулясті, широкоеліптичні, оберненояйцеподібні, здебільшого голі, однонасінні. Насіння кулясте, шорстке, дрібногорбчुकвате.

Тип: *M. indicus* (L.) All.

Секція 1. *Laccocarpus* О.Е. Schulz, 1901, Bot. Jahrb. 29, 5: 683.

Боби майже кулясті або кулясті. Молоді боби сітчасто-жилкуваті, стиглі — сітчасто-комірчасті.

Тип: *M. indicus* (L.) All.

Ряд 1. *Indicae* Krytzka, ser. nov.

Legumina subglobosa, apice obtusa, brevissime rostrata, glabra.

Типус: *M. indicus* (L.) All.

Боби майже кулясті, на верхівці тупі, з коротким носиком, голі.

Тип: *M. indicus* (L.) All.

9. *Melilotus indicus* (L.) All. 1785, Fl. Pedem. 1: 308; Бобр. 1941, Фл. СССР, 11: 189; А. Hansen, 1968,

Fl. Europ. 2: 149; Цвелев, 1983, Нов. сист. высш. раст. 20: 232; Бобр., 1987, Фл. европ. части СССР, 6: 182. — *Trifolium indicus* L. 1753, Sp. Pl.: 765. — *Melilotus parviflorus* Desf. 1800, Fl. Atl. 2: 192; Ledeb. 1843, Fl. Ross. 1: 538. — **Б. індійський.**

Вид описаний із Індії й Африки (за протологом: «Habitat in India, Africa»). — Лектотип: «Herb. Linn. No. 930.2 (LINN)» [Ali, 1977, / Nasir & Ali (ed.), Fl. W. Pakistan, 100: 309].

— На схилах, уздовж доріг, у населених пунктах. — Зрідка як занесена рослина в Криму (Севастополь, Балаклава). — Загальне поширення: Ц. Європа, Кавказ, Середз., М. Азія, Іран, Гірська Серед. Азія, Індія, Гімалаї.

Ряд 2. *Spicatae* Krytzka, ser. nov.

Legumina subglobosa, apice acutata, in rostrum conico-subulatum 0,5—1,0 mm longum, pilosa.

Турп: *M. spicatus* (Sm.) Breistr.

Боби майже кулясті, на верхівці загострені, з шишувато-конічним носиком 0,5—1,0 мм завд., опушені.

Тип: *M. spicatus* (Sm.) Breistr.

10. *Melilotus spicatus* (Sm.) Breistr. 1956, Bull. Soc. Bot. France, 103 (Sess. Extraord. 82): 127. — *Trifolium spicatum* Sibth. et Sm. 1813, Fl. Graec. Prodr. 2: 93. — *Melilotus neapolitanus* Ten. ex Guss. 1828, Fl. Sic. Prodr. 2: 482; Бобр. 1941, Фл. СССР, 11: 188, cum auct. Ten.; Чернова, 1960, в Е. Вульф, Фл. Крыма, 2, 2: 147, cum auct. Ten.; A. Hansen, 1968, Fl. Europ. 2: 149, cum auct. Ten.; Chamberlain, 1970, Fl. of Turkey, 3: 450, cum auct. Ten.; Бобр., 1987, Фл. европ. части СССР, 6: 182, cum auct. Ten. — *M. parviflorus* Steven ex Trautv. 1841, Bull. Sci. Acad. Sci. Petersb. 8: 271, nom. nud., non Desf. 1800. — *M. globulosus* Steven, 1856, Bull. Soc. Nat. Moscou, 29, 3: 133. — **Б. колосистий, б. неаполітанський.**

Вид описаний із о-ва Кіпр (за протологом: «In insulâ Cypri»).

— На сухих кам'янистих схилах, у світлих хвойних лісах. — У Криму (ГКр). — Загальне поширення: Кавказ (схід. і півд. Закавказзя), М. Азія, Середз., Іран.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Бобров Е. Г. Род Донник — *Melilotus* Adans. // Флора СССР.— М.; Л.: Изд-во АН СССР, 1941. — Т. 11. — С. 176—189.
2. Бобров Е. Г. Род Донник — *Melilotus* Mill. // Флора европ. части СССР. — Л.: Наука, 1987. — Т. 6. — С. 178—182.
3. Вісюліна О.Д. Рід Буркун — *Melilotus* Mill. // Флора УРСР. — К.: Вид-во АН УРСР, 1954. — Т. 6. — С. 373—381.
4. Крицкая Л.И. Род Донник (Буркун) — *Melilotus* Mill. // Опред. высш. раст. Украины / Отв. ред.

Ю.Н. Прокудин. — Киев: Наук. думка, 1987. — С. 187—188.

5. Крицкая Л.И., Щербакова О.Ф. Рід Буркун — *Melilotus* Mill. у флорі України // Флорологія та фітосозологія. — 2011. — 2. — С. 248—256.
6. Пачоский Ю. *Melilotus* Adans. / Херсонская флора (Flora Chersonozczyzny). — Poznań, 2008. — Т. 2. — С. 259—262.
7. Таловина Г.М. Род *Melilotus* Mill. во флоре России и сопредельных стран (систематика, география, экология, стратегия сохранения): Автореф. дис. ... канд. биол. наук. — 2011. — СПб. — 17 с.
8. Chamberlain D.F. *Melilotus* L. // Flora of Turkey. — Edinburg: Edinb. Univ. Press, 1970. — Vol. 3. — P. 448—452.
9. Chrtkova A. *Melilotus* Miller — *Komonica* // Flóra Slovenska. — Bratislava: Veda, vydavat. Slovenskej akad. Vied, 1988. — Т. 4, 4. — S. 247—256.
10. Hansen A. *Melilotus* Miller // Flora Europaea. — Cambridge: Cambridge Univ. Press, 1968. — Vol. 2. — P. 148—150.
11. Schulz O.E. Monographie der Gattung *Melilotus* // Bot. Jahrb. — 1901. — 29(5). — С. 660—735.
12. Sibthorp J., Smith J.E. Florae Graecae. Prodromus. — Londini: Typis R. Taylor et Socii, 1813. — Vol. 2. — P. 429.
13. Stevenson G. An agronomic and taxonomic review of the genus *Melilotus* Mill. // Canad. J. Plant Sci. — 1969. — 49(1). — P. 1—20.

Рекомендує до друку
М.М. Федорончук

Надійшла 28.02.2013 р.

Л.И. Крицкая

Национальный научно-природоведческий музей НАН Украины, г. Киев

КОНСПЕКТ РОДА *MELILOTUS* (FABACEAE) ФЛОРЫ УКРАИНЫ

В статье приводятся данные, полученные в результате критической обработки рода *Melilotus* Mill. флоры Украины. Усовершенствована система рода, включающая два подрода, четыре секции, три подсекции, четыре ряда. Описаны две новые секции, три подсекции, три ряда. Для каждого вида указаны синонимика и номенклатурный тип. Составлен ключ для определения видов *Melilotus*. Приведены сведения об экологической приуроченности и географическом распространении видов.

Ключевые слова: вид, лектотип, неотип, протолог, *Melilotus*, Fabaceae, Украина.

Л.І. Крицка

National Museum of Natural History, National Academy of Sciences of Ukraine, Kyiv

A SYNOPSIS OF THE GENUS *MELILOTUS* (FABACEAE) IN THE FLORA OF UKRAINE

The article provides critically reviewed data on the genus *Melilotus* Mill. in the flora of Ukraine. The system of the genus, which includes 2 subgenera, 4 sections, 3 subsections, and 4 series, was amended. Two new sections, 3 subsections, and 4 new series have been described. The synonymy and nomenclatural types are given for each species. A new key to *Melilotus* Mill. Species Occurring in Ukraine is proposed. Information about ecological conditions and geographical distribution of these species is provided as well.

Keywords: species, lectotype, neotype, protologue, *Melilotus*, Fabaceae, Ukraine.